

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Λαϊκή παράδοση και λογοτεχνία

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ - ΜΥΘΟΙ - ΘΡΥΛΟΙ

Η αωλησεία ενυ αυδρώωνυ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Διδάσκουσα: Δέσποινα Χριστοφή-Λοΐζου
Περιφ. Γυμνάσιο Ξυλοτύμπου, 2012 - 2013

Η άπληστη γυναίκα

Ο συγγραφέας Μάνος Κοντολέων επιλέγει για το περιοδικό της UNICEF ένα από τα ωραιότερα παραμύθια της λαϊκής μας παράδοσης.

Μια φορά κι έναν καιρό, ένας φτωχός ψαράς, καθώς τραβούσε τα δίχτυα του γεμάτα ψάρια, άκουσε μια ηχητερή φωνή που έλεγε:

- Ληήσου με, καλέ μου άνθρωπε ...

Ο ψαράς κοίταξε γύρω του αλητά δεν είδε κανέναν.

“Θα παράκουσα”, σκέφτηκε. Αλητά και γάη άκουσε την ίδια ηχητερή φωνή να τον παρακαλεί ...

- Ποιος είσαι; ρώτησε ο ψαράς. Δεν σε βρήκα!

Ένα όμορφο ψάρι ανασπώθηκε τότε γάνω στην ουρά του, μέσα στο δίχτυ και του είπε:

- Εγώ είμαι που σου μίλησα. Είμαι μια νεράιδα της θάλασσας. Μια κακή μάγισσα με μάγεψε και μ’ έκανε ψάρι. Αν όμως βρεθεί ένας καλός ψαράς και με ψαρέψει κι έπειτα με ξαναρίξει στη θάλασσα, τότε θα ξαναγίνω όπως ήμουν πριν ...

Ο ψαράς, που ήταν γαητό καλός άνθρωπος, πήρε τα παράξενα ψάρι μέσα από το δίχτυ και το έριξε στη θάλασσα.

- Είσαι ελεύθερο! του είπε.

Αλητά μόλις το ψάρι άγγιξε τον αβρό της θάλασσας, μεταμορφώθηκε σε μια πεντάμορφη νεράιδα.

- Ευχαριστώ, καλέ μου ψαρά! είπε και χάρθηκε στο βυθό.

Ο ψαράς πήρε τ’ όλητα ψάρια, γύρισε στην καλύβα του και διηγήθηκε την παράξενη αυτή ιστορία στη γυναίκα του. Εκείνη, που ήταν τόσο κακιά όσο καλός ήταν ο άντρας της, έβαλε τις φωνές:

- Δεν ντρέπεσαι; Δεν ήξερες να της ζητήσεις να σε ανταμείψει για το καλό που της έκανες; Δεν μπορείς να ζω μέσα σ’ αυτή την καλύβα. Πήγαινε γρήγορα να της πεις να μου φτιάξει ένα σιτάκι.

Τι να κάνει ο ψαράς; Ξαναγύρισε στην ακρογιαλιά. Ντρεπόταν όμως να φωνάξει τη Νεράιδα και κάθισε εκεί πικραμένος. Μα η Νεράιδα τον είδε, βγήκε μέσα από το κύμα και πήγε κοντά του.

- Τι έχεις και είσαι ηχημένος; τον ρώτησε.

Ο ψαράς ντράπηκε, αλητά αναγκάστηκε να της πει τι του συνέβη.

- Καηό! είπε η Νεράιδα χαμογελώντας. Γύρισε στο αητό σου ήσυχος ...

Ο ψαράς γύρισε στην καλύβα του αλητά που να τη βρει; Στη θέση της ήταν τώρα ένα αητό όμοιο μάρμαρο και μέσα είδε τη γυναίκα του, ντυμένη στο μεταξωτό.

- Είσαι ευχαριστημένη τώρα; τη ρώτησε.

- Πφ! Σηουδαίο πράγμα! Είπε εκείνη. Ένα σητάκι ...
Και τι της κόστιζε της Νεράιδας σου να σου δώσει
έναν πύργο; Αύριο να πας να της ζητήσεις να
μια φτιάξει έναν πύργο. Άκουσες;

Ο καημένος ο ψαράς αναγκάστηκε την άλλη μέρα
να ξαναπεί στην ακρογιαλιά και να πει στη Νεράιδα
την καινούργια απαίτηση της γυναίκας του. Η Νεράιδα
χαμογέλασε, όπως την πρώτη φορά και του είπε:

- Κατά! Γύρισε σπίτι σου ψαυκός ...

Ο ψαράς γύρισε στο σπίτι του, αλλά τώρα στη θέση του
υψωνόταν ένας μεγάλος, γεροφτιαγμένος πύργος.
Για λίγο διάστημα, η γυναίκα του ψαρά φαινόταν
ευχαριστημένη. Έπειτα πάη άρχισε την γκρίνια της:
ο πύργος της φαινόταν φτωχικός. Ήθελε ηηούτη
αμέτρητα. Ανάγκασε παιηόν, τον ψαρά να ξαναπεί
στην ακρογιαλιά και να ζητήσει από τη Νεράιδα ένα
πιάδο γεμάτο μαργαριτάρια. Κι έτσι, η γυναίκα του
ψαρά έγινε πάμηπουτη ...

Αλλά σε λίγο θέλησε όηα τα μαργαριτάρια
της θάλασσας!

Με κρύο καρδιά ηήγε ο ψαράς στη Νεράιδα κι εκείνη,
που τον συμπηνούσε, έκανε πάηι το χατίρι της
γυναίκας του ...

Όταν όμως ένας άνθρωπος είναι άηηηστος, δεν
ευχαριστείται με τίηηστα. Τώρα η γυναίκα του ψαρά
ήθελε να ηηει το σθόνατο νερό για να μην ηεθάνει
ποτέ! Και ο ψαράς ηήγε πάηι στη Νεράιδα:
Η γυναίκα μου τρελήθηκε! Της είπε. Σώσε με από
αυτή!

Και της διηγήθηκε τι του ζηηησε.

- Κατά! Του είπε η Νεράιδα. Γύρισε στο σπίτι σου.
Η γυναίκα σου θα τιμωρηθεί γι' αυτή την άηηησή της ...
Κι ο ψαράς γύρισε πίσω, αλλά δεν βρήκε ηια ούτε τη
γυναίκα του, ούτε τον πύργο, ούτε τα μαργαριτάρια.
Βρήκε μόνο το φτωχικό του καηυβάκι που είχε άηηησε
και πάνω στη σκεηή του μια κουκουβάγια που ηέταζε
τρομαγμένη μόηηι τον είδε και χόηηκε στο δάσος.
Ήταν η άηηηστη γυναίκα του που την είχε τιμωρήσει
η Νεράιδα, μεταμορφώνόντας την σε κουκουβάγια.
Κι από τότε ο ψαράς έζησε ήσυχος ως τα βαθιά
γηροτεία του. ■

Οι μύθοι τοῦ Αἰσώπου ἔχουν μία ιδιαίτερη χάρη, μιὰ θαυμαστὴ ἀπλότητα καὶ ἄφραστη διδακτικότητα! Εἶναι παρμένοι ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ τὴν φύση. Ὁ Αἰσώπος ἔχει μιὰ μοναδικὴ δυνατότητα νὰ δίνει στὰ ζῶα ἀνθρώπινες ιδιότητες, ψυχὴ καὶ λαλιά, σὲ τέτοιο βαθμὸ πὺ νὰ θεωρεῖς ὅτι αὐτὴ ἦταν κάποτε ἡ πραγματικότητα καὶ ὅλα αὐτὰ πὺ διηγεῖται ἔχουν συμβεῖ.

ΟΡΝΙΣ ΧΡΥΣΟΤΟΚΟΣ Ἡ ΚΟΤΑ ΜΕ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ

Ἀνὴρ τις ὄρνιν ἐκέκτητο χρυσοῦν ῶν καθ' ἐκάστην αὐτῶ τίκτουσαν. Ὁ δὲ μὴ τῶ καθημερινῶ ἐκείνῳ ἐπαρκούμενος κέρδει, ἀλλ' ἀφρόνως τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος, τὴν ὄρνιν κατέθυσεν. Ἐδόκει γὰρ ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆς θησαυρῶ τινι ἐντυχεῖν.

Καὶ μηδὲν ὄλως ἐφευρὼν καθ' ἑαυτὸν ἔλεξεν ὡς:

«Ἐλπίδι θησαυροῦ ἐπεριδόμενος, καὶ τοῦ ἐν χερσὶ κέρδους ἐξέπεσον». Οὗτος δηλοῖ ὡς οἱ πολλοί, τῶν πλείονων ὀρεγόμενοι, καὶ τῶν ὀλίγων ἐκπίπτουσι.

Εἶχε κάποιος μιὰ κότα πὺ τοῦ ἔκανε ἕνα χρυσὸ αὐγὸ τὴ μέρα. Ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔφτανε τοῦ πλεονέκτη. Τὴν ἄρπαξε λοιπὸν, τὴν ἔσφαξε, τὴν ξεκοίλιασε κι ἄρχισε νὰ ψάχνει τὰ ἐντόσθιά της, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ μεγάλο θησαυρὸ!

Φυσικά, δὲ βρῆκε τίποτε καὶ εἶπε στὸν ἑαυτὸ του:

«Στηρίχτηκες στὴν ἐλπίδα πὺς θὰ βρεῖς μεγάλο θησαυρὸ, κι ἔχασες ἀκόμη καὶ τὸ λίγο πὺ εἶχες!» Ὁ μῦθος λέει πὺς ὅποιος πάει γιὰ τὰ πολλὰ, χάνει καὶ τὰ λίγα.

Αντιγραφή ἀπὸ τὴν ιστοσελίδα

<http://www.agiazoni.gr/article.php?id=50403951342307568436>

Λαϊκό παραμύθι: Οι δύο αδερφές και οι δώδεκα μήνες¹

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν δύο αδερφές. Η μία ήταν πλούσια κι η άλλη φτωχιά.

Μια μέρα που η φτωχιά δεν είχε τι να μαγειρέψει, λέει: «Ας πάρω τη σακούλα μου κι ένα μαχαίρι να πάω στο δάσος να μαζέψω χόρτα». Πήγε λοιπόν να μαζέψει χόρτα. Ενώ περπατούσε στο δάσος, βλέπει μια σπηλιά που είχε μέσα φως. Σκέφτηκε λοιπόν: «Ας πάω μέσα να δω τι είναι αυτό το φως!».

Μπαίνει λοιπόν μέσα και βλέπει δώδεκα νέους άντρες.

-Γεια σας, παιδιά μου!

-Καλώς τη γιαγιά! Πώς κι από 'δω;

-Τι να κάνω, παιδιά μου, είμαι φτωχιά, δεν είχα τι να μαγειρέψω και ήρθα στο δάσος να μαζέψω χόρτα για να φάνε τα παιδιά μου.

-Κάθισε, γιαγιά, κάθισε!

Κάθισε λοιπόν η γιαγιά, κάθισαν και οι άντρες κι άρχισαν να τη ρωτούν:

-Τι λες για το Γενάρη, γιαγιά; Κρύο, ε;

-Καλός και χρυσός είναι. Όλοι οι μήνες έχουν τη χάρη τους. Ο Γενάρης έχει τις βροχές. Αν δεν βρέξει, δεν θα μπορούν οι άνθρωποι να σπείρουν σιτάρι, για να φάνε.

-Κι ο Φλεβάρης;

-Ο Φλεβάρης φέρνει τα χιόνια που θα λιώσουν μετά και θα έχουμε νερό.

-Κι ο Μάρτης;

-Ο Μάρτης κάνει τα δέντρα να ξαναβγάζουν φύλλα.

-Κι ο Απρίλης;

-Ο Απρίλης κι ο Μάης ανοίγουν τα λουλούδια.

-Κι ο Ιούνης;

-Ο Ιούνης φέρνει το θερισμό και έχουμε σιτάρι να φτιάξουμε ψωμί.

-Ο Ιούλης;

-Ο Ιούλης μας δίνει ωραία φρούτα: το καρπούζι, το πεπόνι, τα ροδάκινα.

¹ Το κείμενο που ακολουθεί βασίζεται στις δύο παραλλαγές του παραμυθιού για τους δώδεκα μήνες που βρίσκονται στο βιβλίο «Λαϊκά παραμύθια και παραμυθάδες της Δωδεκανήσου», 1999: 92-95 και 95-98, καθώς και στην παραλλαγή που περιλαμβάνεται στο βιβλίο της Χατζητάκη-Καψωμένου 2002: 469.

- Ο Αύγουστος;
- Ο Αύγουστος φέρνει τα πανηγύρια και ταξιδεύει ο κόσμος και περνάμε πολύ ωραία.
- Ο Σεπτέμβριος;
- Ο Σεπτέμβριος φέρνει τον τρύγο και φτιάχνουμε κρασί.
- Ο Οκτώβριος;
- Ο Οκτώβριος φέρνει τη σπορά στα χωράφια, για να έχουμε και την άλλη χρονιά σιτάρι.
- Ο Νοέμβρης;
- Ο Νοέμβρης φέρνει πάλι το κρύο και καθόμαστε γύρω από τη φωτιά και λέμε παραμύθια.
- Κι ο Δεκέμβρης;
- Ο Δεκέμβρης φέρνει τα Χριστούγεννα και τις γιορτές.

Όλοι οι μήνες είναι καλοί και χρυσοί.

-Εντάξει, γιαγιά. Δώσε μας τη σακούλα σου.

Παίρνουν μέσα τη σακούλα και τη γεμίζουν χρυσάφι. Γυρίζουν και λένε στη γυναίκα:

«Τη σακούλα, γιαγιά, θα την πάρεις τώρα στο σπίτι σου. Πρόσεξε, στο δρόμο να μην την ανοίξεις. Να φτάσεις στο σπίτι σου, να κλείσεις πόρτες και παράθυρα και μετά να την ανοίξεις».

Έτσι κι έκανε η γυναίκα. Όταν άνοιξε τη σακούλα, είδε ότι ήταν γεμάτη χρυσά φλουριά. Σκέφτηκε λοιπόν: «Ας πάω να ζητήσω από την αδερφή μου τη ζυγαριά να δω πόσο ζυγίζει το χρυσάφι».

Πάει λοιπόν στην αδερφή της και της ζητάει τη ζυγαριά. Εκείνη, πονηρή, τη ρωτάει: «Φτωχή γυναίκα εσύ, τι έχεις να ζυγίσεις;»

«Έλα τώρα, άσε τα λόγια και δώσε μου τη ζυγαριά».

Της τη δίνει λοιπόν η πονηρή αδερφή της, αλλά βάζει κάτω λίγο μέλι. Σκέφτηκε πως κάτι θα κολλήσει και θα καταλάβει τι ζύγισε η αδερφή της. Η καλή γυναίκα δεν το αντιλήφθηκε. Πήγε και μέτρησε το χρυσάφι. Το μέτρησε, το ξαναμέτρησε και κόλλησε ένα φλουρί κάτω. Αυτή όμως δεν το είδε και επέστρεψε τη ζυγαριά στην αδερφή της. Εκείνη το βλέπει και της λέει:

«Εσύ μέτρησες χρυσάφι. Πού το βρήκες το χρυσάφι; Το έκλεψες;».

«Όχι, βρε αδερφή, δεν το έκλεψα».

«Τότε πού το βρήκες; Πες μου γιατί θα σε καταγγείλω στην αστυνομία».

Τι να κάνει η καλή γυναίκα, της είπε τι έγινε.

Την άλλη μέρα λοιπόν η κακιά αδερφή κάνει τα ίδια. Ντύνεται φτωχικά, παίρνει μια σακούλα κι ένα μαχαίρι και πάει στο δάσος να μαζέψει χόρτα. Βλέπει τη σπηλιά και μπαίνει μέσα.

-Γεια σας, παιδιά μου!

-Γεια σου, γιαγιά. Τι κάνεις;

-Τι να κάνω, παιδιά μου. Φτωχή γυναίκα είμαι, τα παιδάκια μου πεινάνε κι ήρθα να μαζέψω χόρτα για να τα ταΐσω.

-Κάθισε, γιαγιά.

Άρχισαν λοιπόν κι αυτοί να τη ρωτούν, χωρίς αυτή να ξέρει ότι ήταν οι μήνες.

-Τι λες για τον Γενάρη;

-Ο Γενάρης όλο βρέχει. Δεν μου αρέσει.

-Κι ο Φλεβάρης;

-Ο Φλεβάρης φέρνει πολύ κρύο και δεν μπορώ να ζεσταθώ.

-Κι ο Μάρτης;

-Ο Μάρτης μια ζέστη μια κρύο, με νευριάζει.

-Κι ο Απρίλης;

-Ο Απρίλης συχνά φέρνει χαλάζι και μας χαλάει τα χωράφια.

-Κι ο Μάης;

-Ο Μάης έχει πολλή δουλειά. Πρέπει να πλύνω όλα τα μάλλινα και τα χαλιά.

-Ο Ιούνης;

-Ο Ιούνης φέρει το θερισμό. Τι κούραση μέσα στη ζέστη!

-Ο Ιούλης;

-Ο Ιούλης και ο Αύγουστος έχουν πάρα πολλή ζέστη.

-Ο Σεπτέμβρης;

-Ο Σεπτέβρης φέρνει τον τρύγο. Τι κούραση πάλι!

-Ο Οκτώβρης φέρνει τη σπορά. Βάσανο μεγάλο!

-Ο Νοέμβρης;

-Ο Νοέμβρης φέρνει το κρύο και κλεινόμαστε στο σπίτι.

-Κι ο Δεκέμβρης;

-Τον Δεκέμβρη βγαίνουν οι καλικάντζαροι.

-Εντάξει, γιαγιά. Δώσε μας τώρα τη σακούλα σου.

-Α ωραία, σκέφτηκε η κακιά γυναίκα. Θα μου γεμίσουν κι εμένα τη σακούλα με χρυσάφι.

Οι μήνες έφεραν τη σακούλα και είπαν στη γυναίκα:

-Πάρε, γιαγιά, τη σακούλα σου. Να την ανοίξεις στο σπίτι σου, αφού κλείσεις καλά πόρτες και παράθυρα.

-Ευχαριστώ, παιδιά μου.

Παίρνει τη σακούλα χαρούμενη και γυρνάει στο σπίτι της. Κλείνει πόρτες και παράθυρα και την ανοίγει. Και βγαίνουν τότε από τη σακούλα φίδια και τη δαγκώνουν και πέθανε. Κι έτσι έγινε πλούσια η καλή γριά και την κακιά της τη φάγανε τα φίδια. Κι έζησε η καλή γριά καλά κι εμείς καλύτερα.